

Кръгла маса

Ролята на жените в ИКТ за конкурентоспособността на България и
Европа

София, 19 септември 2012

Български център на жените в технологиите

Жените и технологиите

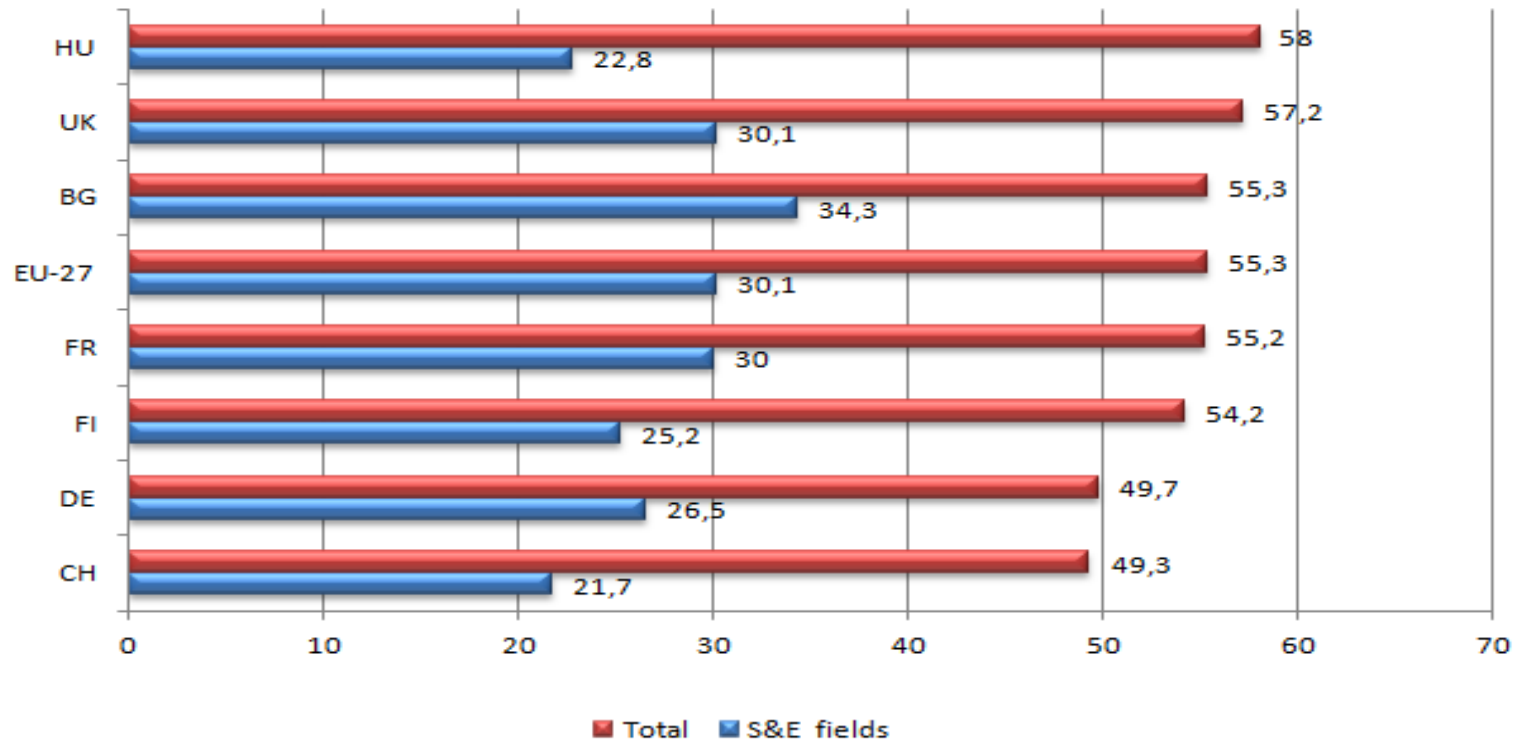
доц.дсн Румяна Стоилова

*Директор на Института за изследване на обществата и
знанието, БАН*

За контакт: Rumiana.Stoilova@gmail.com

Дял на жените студентки – общо, в инженерните и природни науки за Европа и в отделни страни, 2008

Source: Eurostat (online data code: rd_p_persocc), OECD-MSTI for JP and KR, R&D personnel, *Science, technology and innovation in Europe*, Eurostat, p., 62, 2011

Жени студентки в природните и инженерните науки

- Подобно на други страни от ЕС, повече от половината (55.3%) от всички студенти в България са жени. Делът на жените за ЕС-27 сред всички студенти е 55,3% .
- България се нарежда на седмо място в Европа, според дела на жените студентки в природните и инженерните науки - 34,3%.
- За сравнение, средният дял на жените студентки за ЕС-27 в инженерните специалности е 30,1%.

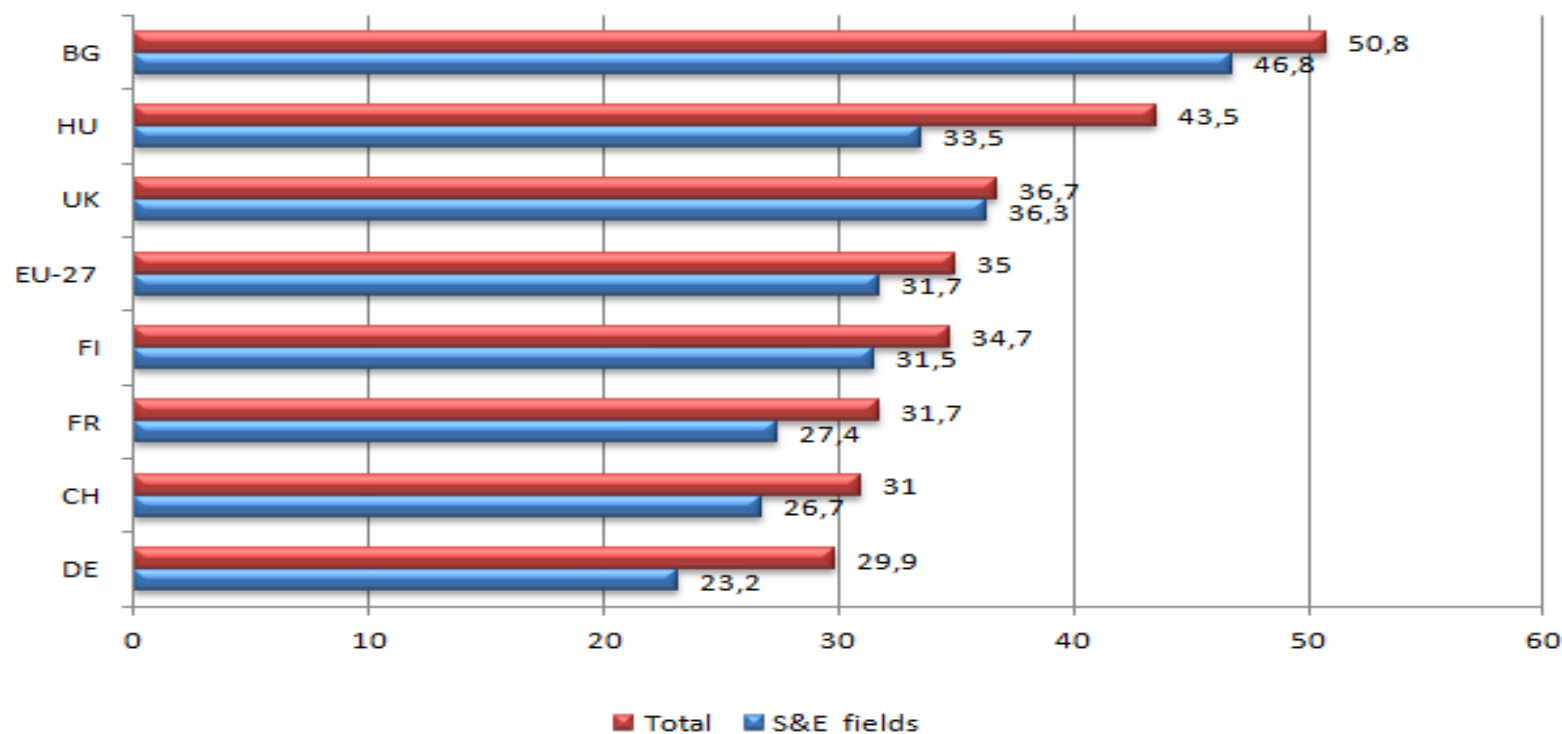
Дял на жените с образователна и научна степен д-р по области на науката за България

- Делът на жените сред докторантите за периода 2002-2006 нараства най-значително в науките за живота - от 57% на 79%, както и в Архитектура и Строителство - от 17% до 56%.
- Делът на жените обаче намалява във Физическите науки - от 56% до 44%, Математика и статистика - от 63% до 31%, Инженерни науки - от 35% до 33%, и Производство – от 29% до 20%
- Тенденцията за ЕС-27 е към плавно увеличение с докторска степен във всички области на наука

[1] **Source:** Education Statistics (Eurostat), She figures 2009, p.54.

Процент на жените сред заетите с изследвания и развитие (R&D personnel) и сред учените (НС), EU-27, 2007

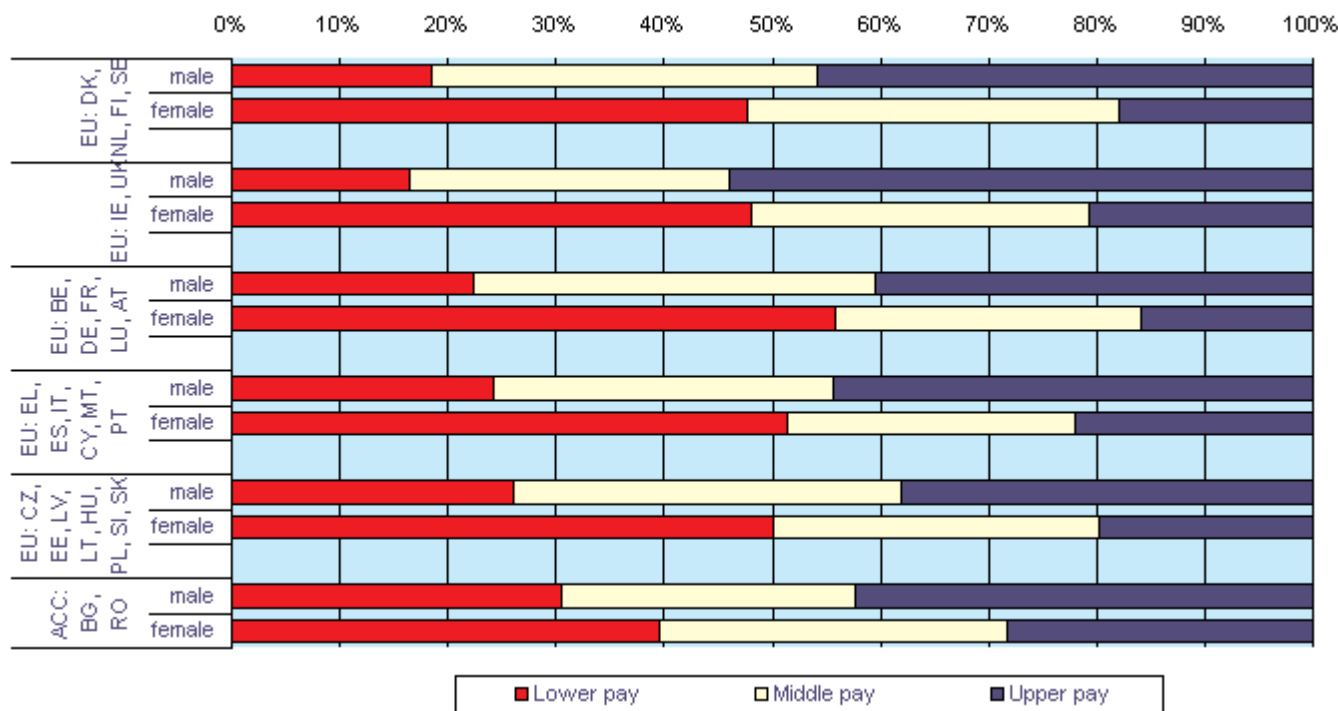

Жените сред заетите с изследвания и развитие (R & D)

- Жените в България са половината от заетите в областта на науката и научните изследвания - 50.8% и 46.8% от изследователите.
- Като цяло дялът на жените в Централна и Източна Европа е по-висок, отколкото в Западна Европа.
- За сравнение, средното ниво за Европа е 35% жени, които са заети в областта на научни изследвания

Разпределение на мъжете и жените според заплащането (%)

Source: European Foundation, fourth *European Working Conditions Survey* (2005)

Разлики в заплащането между жените и мъжете

- При разделяне на работещите в три групи - нископлатени, със средни доходи и високоплатени - жените са свръх представени в групата с ниски доходи. Повече мъже попадат в групата с високи доходи. Най-големият дял на мъжете е в най-високата доходна група.
- България заедно с други страни от Централна Европа е в групата с по-малка разлика в заплащането на мъжете и жените.
- Проблемът обаче е запазващото се по-ниско ниво на заплащане в Централна и Източна Европа.

Подходни различия по възраст и пол сред притежателите на докторска степен в България

Factor	All (2010)	Natural sciences	Engineering sciences	Medical sciences	Agricultural studies	Social sciences	Arts/ Humanitarian
Annual wage at career start	3 065	18 705	2 833	2 098	673	1 178	1 496
Age (experience)	5%	-2%	6%	7%	12%	11%	8%
Gender (female=1)	-17%	-13%	-14%	-16%	-15%	-22%	-21%

Разлики в заплащането между докторите на науките в България

Разликата в заплащането между половете е по-малка в областта на естествените и инженерните науки, в сравнение със социалните науки, изкуствата и хуманитарните науки;

Работна заплата в началото на кариерата – по-добри перспективи в природните науки. По-добре е да бъдеш млад в природните науки.

Възвръщаемостта за по-високата възраст е по-голяма във всички останали науки - особено в селскостопанските и в социалните науки.

Източник: Симеонова-Ганева, Панайотова, Ганев 2011

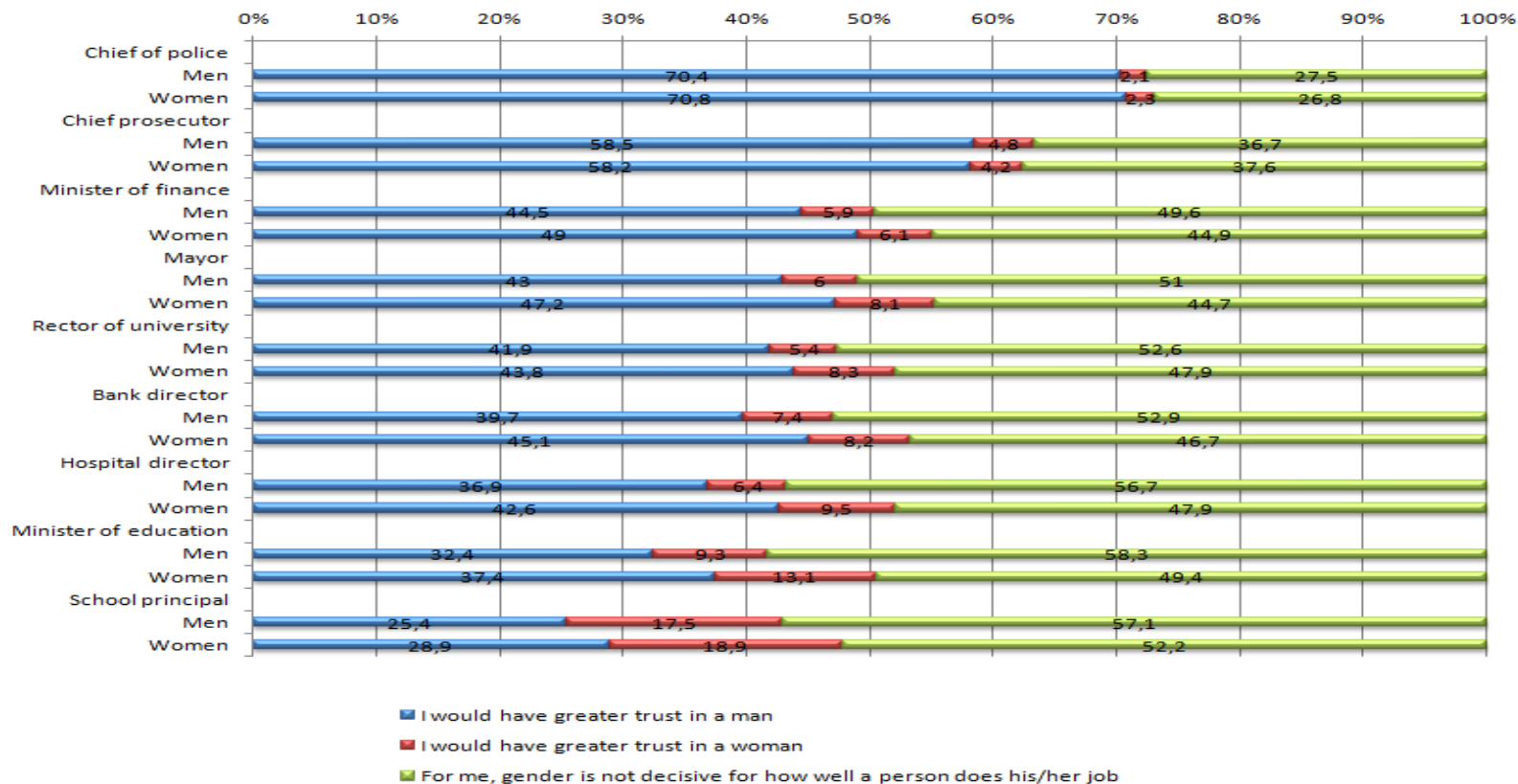
Процент от работещите, с пряк ръководител- жена

- България (27%) заема средно положение като най-голям е делът във Финландия - близо 40%, а най-нисък в Кипър – 15%.
- България е представена на сходно ниво със страните от Източна и Централна Европа - Румъния - 25%, Полша - 28%, Унгария -30%; на същото ниво е Франция - 26% и е далече преди Германия – 18%.
- Въпреки това много проблематично е съществуването на традиционни, диференцирани по пол нагласи за (не)приемането на жените на лидерски позиции.

Mind the gap – Women's and men's quality of work and employment, European Foundation for Improvement of Living and Working Conditions, 2008, Dublin, Ireland. www.eurofound.org

Доверие към жените на ръководни позиции в България (%)

Source: Equal Opportunities and Anti-discrimination policies, National Centre for the Study of Public Opinion, 2010, representative for the country, N 1000

Доверие в лидерите на институциите по пол в България

- За всички посочени ръководни позиции, мъжете получават по-висока степен на доверие, отколкото жените.
- Регистрирани са най-високи нива на доверие към жените на лидерски позиции в сферата на образованието
- Мненията, които възприемат заемащите ръководни позиции според пола , вместо според компетентността отразяват традиционния културен контекст и ограничават жените
- Необходими са повече убедителни модели за подражание на успешни жени, заемащи лидерски позиции във всички сфери на обществото и особено в частния сектор.

Жени на върха на корпорациите: Как да накараме това да се случи (McKinsey, 2010)

- Изследване на McKinsey през 2010г. показва , че във Франция жените нарастват сред висшистите за периода 1970г.-2000г. от 41% до 55%. За 2010г. делът на жените във Франция на ръководни позиции в бизнеса е 7%. За периода до 2040г. предвиждането е, че нарастването на жените на ръководни позиции ще доведе до дял от 9%, ако не се прилагат никакви специални мерки за отстраняване на бариерите пред образованите жени.
- Сходни са прогнозите и за Германия. Делът на жените сред висшистите нараства от 32% на 55%, но на ръководни позиции в бизнеса делът на жените през 2010г. е 2% и с този темп през 2040г. ще бъде 4%.
- Огромен резервоар от добре образовани жени остава встрани от подбора за най-високите позиции в бизнеса.
- Изследвания за повече страни трябва да покажат дали нарастването на жените сред висшистите води до съответно нарастване на дела на жените на лидерски позиции.

Жени сред студентите и сред завършилите висше образование в България (2010-2011)

Specialty	Students	Of which women	%	It goes to Diplomas	Of which women	%
Informatics	8 568	2 939	34	1 404	571	41
Technical sciences and professions	39 397	10484	27	7 377	2 209	30

Източник: Статистически годишник. 2011, с.405–408.

Жените в компютърните и инженерните специалности в България

- Жените са 41% от завършилите висше образование в специалността "Информатика" и 30% от завършилите "Инженерни науки" в техническите университети в България.
- Делът на жените, завършващи висше образование е по-висок от този на жените, които следват в съответните дисциплини.
- Въпреки това жените са свръх представени по-късно като учители по информатика, отколкото във високотехнологичните фирми в частния сектор. Учителската професия обаче се различава значително по престиж, доходи и кариерни перспективи.

Бариири пред семейните жени за работа във високо технологичните фирми

- Синхронизиране на времето по проекти в отдалечени географски райони и едновременно с това с работното време на детските градини в страната на местоживееене
- Непрекъснато учене след периоди на прекъсване за отглеждане на малки деца и в недостигащото свободно време

Заклучение

- Необходими са успешни модели за ролята на жените в бизнеса, за да се променят традиционните нагласи за компетентност в зависимост от пола.
- Усвояването на умения за управление на екипи от хора с различни характеристики в това число на жени и мъже, на семейни и несемейни служители. Това би увеличило потенциала на човешките ресурси в отделната страна.
- На фирмено равнище са нужни практики за оценяване според прилагането на политики за съвместяване на работа и семейство.
- Нужни са повече изследвания, които са центрирани върху диспропорции, които се разкриват от статистическите данни

Джон Стюарт Мил 1869

Подчинението на жените

“Предполагаемите облаги, които светът ще спечели, ако престане да гледа на половото различие като основание за лишаване от привилегии и емблема на подчинение са по-скоро социални, отколкото индивидуални; те могат да бъдат описани като увеличаване на общия запас от умствени и действени способности в обществото и подобряване на общите условия на партньорство между мъжете и жените.”

